„ბსუ-ს დოქტორანტურის დებულების“
ფორმა №1

განაცხადი

სამეცნიერო ხელმძღვანელობისა და სადოქტორო კვლევითი პროექტის შესახებ

სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა: *ისტორია*

1. ინფორმაცია სამეცნიერო ხელმძღვანელის შესახებ

1.1. სახელი და გვარი: *ირაკლი გორგილაძე*
1.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება: პროფესორი, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი

1.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) **დარგის/მიმართულების** Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა
1	War in Ukraine, Transformation of Perceptions in the EU's Geopolitics and Possibility of Sectoral Integration of Georgia into the European Energy and Transportation Policies	2025	Eastern journal of European Studies, 16/2, 2025, 200-222 https://ejes.uaic.ro/articles/EJES2025_16SI_11_BAZ.pdf	DOI: 10.47743/ejes-2025-SI11	Scopus		
2	The Russian war against Ukraine and remake of European security architecture: dynamics and prospects	2022	European Journal of Transformation Studies, Vol. 10 No.2(2022), 2022, 235-258 https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/journal-transformation/article/view/8225	ISSN online: 2298-0997	Web of Science		

1.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

	სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თრიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა
1	Georgians and Russians in Georgia: two systems of values and two perspectives of perception of war in Ukraine	2023.05	ძირითადი შემსრულებელი	Polish National Agency for Academic Exchange	le:///C:/Users SU/Downloa s/Polish%20 ational%20A ency%20for 20Academic 20Exchange 20(2)%20(2). df	University of Gdansk in cooperation with BSU and Tbilisi State University.	
2	OWN-EU - ENHANCING THE SUCCESS OF ENLARGEMENT THROUGH THE POLITICAL OWNERSHIP - TERITORIAL CAPITAL NEXUS	2026	ძირითადი შემსრულებელი	***Horizon*** Europe			

1.5. სამეცნიერო ხელმძღვანელობის/თანახელმძღვანელობის გამოცდილება

	უსდ-ს დასახელება	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სტუდენტის სახელი და გვარი	ნაშრომის სახელწოდება	წელი	შენიშვნა
1	ბსუ	ისტორია	გიორგი დობორჯგინიძე	ბიპოლარული სისტემის მსხვრევა და ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის სამხედრო დოქტრინის რევიზია XX-XXI საუკუნეთა მიჯნაზე	2024	
2	ბსუ	ისტორია	თამთა აბრამიძე	შავი ზღვის სრუტეების საკითხი წამყვან სახელმწიფოთა საგარეო პოლიტიკაში XX-XXI საუკენეთა მიჯნაზე	2022	
3	ბსუ	ისტორია	ლაშა ბაჟუნაიშვილი	რიჩარდ ნიქსონისა და ჯერალდ ფორდის რესპუბლიკური ადმინისტრაციების პოლიტიკა ირანში	2016	

4	ბსუ	ისტორია	ზეინაბ ასანიძე	სუვერენიზაცია და ევროკავშირის ახალი სტრატეგიები ცენტრალური აზიის ქვეყნებში	მიმდ.	თანახელმძღვანელი: პროფ, ემზარ მაკარაძე
5	ბსუ	ისტორია	როლანდ კომახიძე	ყირიმის ნახევარკუნძული შავი ზღვის სტრატეგიაში (1991-2014)	მიმდ.	თანახელმძღვანელი: პროფ, ემზარ მაკარაძე

1.6. რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

	ღონისძიების ტიპი	ღონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
	INTERNATIONAL CONFERENCE ON QUALITY AND EQUITY IN HIGHER EDUCATION - (ICQEHE-24)	QUALITY AND EQUITY IN HIGHER EDUCATION	Research Fora	2024	მილანი /იტალია	
	WAR IN UKRAINE AND POSSIBILITIES OF TRANSFORMATION OF POLITICAL AND JUDICIAL STATUS OF THE BLACK SEA AND ITS STRAITS	CHALLENGES AND PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF LEGAL SYSTEMS IN THE XXI CENTURY	University of Banja Luka/Bosnia and Herzegovina	2024	Bosnia and Herzegovina	
	Reverse migration and Georgia's security dilemma Against the Backdrop of the War in Ukraine	Integration and Governance - PoSIG	ზალცბურგის უნივერსიტეტი (ავსტრია)	2023	ვსტრია /ზალცბურგი	
	Limitrophes in the Central Asia	VII International Scientific Conference: POLITICS AROUND THE CAUCASUS	Institute for Georgia's Neighborhood Studies	2021	თბილისი	

1.7. ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან სამეცნიერო თანამშრომლობის გამოცდილება (ერთობლივი კვლევები/გრანტები/სამეცნიერო პროექტები)

_____
_____
_____

2. **ინფორმაცია სამეცნიერო თანახელმძღვანელის შესახებ** (არსებობის შემთხვევაში)

2.1. სახელი და გვარი ----------

2.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება ----------

2.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი, ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა

2.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

	სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა

3. სადოქტორო კვლევითი პროექტის მოკლე აღწერილობა

3.1. კვლევითი პროექტის დასახელება

„ტერიტორიული დავების გენეზისი და ევოლუცია ცენტრალურ აზიაში (1924-2022წწ.)“

3.2. კვლევის სიახლე და აქტუალურობა

ცენტრალურ აზიაში ტერიტორიული დავების გენეზისისა და ევოლუციის (1924–2022 წწ.) კვლევა წარმოადგენს მნიშვნელოვან და აქტუალურ პრობლემას ისტორიული მეცნიერებისათვის, ვინაიდან იგი უშუალოდ უკავშირდება XX საუკუნის ერთ-ერთ ფუნდამენტურ პროცესს, საბჭოთა კავშირის ფარგლებში განხორციელებულ ეროვნულ-ტერიტორიულ დელიმიტაციას და მის გრძელვადიან ისტორიულ შედეგებს.

კვლევის აქტუალობა განისაზღვრება იმ გარემოებით, რომ ცენტრალური აზიის თანამედროვე სახელმწიფო საზღვრები ჩამოყალიბდა 1924–1936 წლებში განხორციელებული ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული გადანაწილების შედეგად. აღნიშნული პროცესი მიმდინარეობდა საბჭოთა ეროვნული პოლიტიკის ფარგლებში და ხასიათდებოდა

მრავალშრიანი და წინააღმდეგობრივი მიდგომებით. დელიმიტაციის პროცესში ხშირად უპირატესობა ენიჭებოდა პოლიტიკურ და ადმინისტრაციულ მიზნებს, მაშინ როდესაც ეთნიკური, კულტურული და ისტორიულად ჩამოყალიბებული სივრცითი რეალიები არასრულად ან ფრაგმენტულად იყო გათვალისწინებული. შედეგად ჩამოყალიბებული საზღვრები არაერთ შემთხვევაში აცდენილი აღმოჩნდა რეგიონში არსებული ეთნოსოციალური სტრუქტურების რეალურ განაწილებას, რამაც საფუძველი ჩაუყარა მომავალი ტერიტორიული დაპირისპირებების ფორმირებას.

აღნიშნული პრობლემატიკის ისტორიული კვლევა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდგომ პერიოდში, როდესაც ყოფილი ადმინისტრაციული საზღვრები ტრანსფორმირდა საერთაშორისო სამართლის სუბიექტებს შორის სახელმწიფო საზღვრებად. ამ პროცესმა არსებითად შეცვალა საზღვრის მნიშვნელობა და ფუნქცია, რაც თავის მხრივ განაპირობა ადრე ლატენტური წინააღმდეგობების აქტუალიზაცია და კონფლიქტურ ფორმებში გამოვლენა.

კვლევის აქტუალობას დამატებით განსაზღვრავს ის გარემოება, რომ ცენტრალური აზიის რეგიონში არსებული ტერიტორიული დავები წარმოადგენს ხანგრძლივი ისტორიული პროცესების შედეგს, რომელთა ფესვები საბჭოთა ეპოქის პოლიტიკურ და ადმინისტრაციულ პრაქტიკებში უნდა იქნეს მოძიებული. შესაბამისად, თანამედროვე კონფლიქტების სიღრმისეული გააზრება შეუძლებელია მათი ისტორიული გენეზისის კვლევის გარეშე.

ნაშრომის სამეცნიერო სიახლე მდგომარეობს იმაში, რომ ტერიტორიული დავები განხილულია როგორც დინამიკური ისტორიული პროცესის შედეგი, რომელიც მოიცავს რამდენიმე ქრონოლოგიურ ეტაპს: საბჭოთა დელიმიტაციის პერიოდი, გვიანი საბჭოთა ტრანსფორმაციები და პოსტსაბჭოთა განვითარების ფაზა. კვლევა ეფუძნება კომპლექსურ ისტორიულ ანალიზს, რომელიც აერთიანებს ადმინისტრაციული პრაქტიკების, ეთნოსოციალური სტრუქტურებისა და რეგიონული ტრანსფორმაციების ერთიან განხილვას.

ამასთან, ნაშრომის სიახლე გამოიხატება წყაროთმცოდნეობითი და ისტორიოგრაფიული ანალიზის ინტეგრირებაში. კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იქნება როგორც პირველადი (საარქივო დოკუმენტები, ოფიციალური აქტები, კარტოგრაფიული მასალა), ასევე მეორადი წყაროები, რაც უზრუნველყოფს პრობლემის მრავალმხრივ და ობიექტურ ანალიზს. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სხვადასხვა ისტორიული ნარატივების შედარებასა და კრიტიკულ გააზრებას.

ამრიგად, წარმოდგენილი კვლევა მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ცენტრალური აზიის ისტორიის, საბჭოთა პოლიტიკისა და ტერიტორიული კონფლიქტების ისტორიული საფუძვლების სიღრმისეულ შესწავლას.

3.3. კვლევის მიზნები, ამოცანები და კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევის ძირითადი ჰიპოთეზა მდგომარეობს იმაში, რომ: **ცენტრალურ აზიაში თანამედროვე ტერიტორიული დავები წარმოადგენს საბჭოთა ეროვნულ-ტერიტორიული დელიმიტაციის პროცესის პირდაპირ ისტორიულ შედეგს, რომლის დროსაც მიღებული ადმინისტრაციული გადაწყვეტილებები არ ითვალისწინებდა სრულად ეთნიკურ, სოციალურ და ეკონომიკურ რეალიებს, რაც პოსტსაბჭოთა პერიოდში ტრანსფორმირდა სახელმწიფოთაშორის კონფლიქტებად.** შესაბამისად,

კვლევის ობიექტი: ცენტრალური აზიის რეგიონში არსებული ტერიტორიული დავები.

კვლევის საგანი: ტერიტორიული დავების გენეზისი, ფორმირება და ევოლუცია ისტორიულ ჭრილში (1924–2022წწ.), განსაკუთრებით საბჭოთა ეროვნულ-ტერიტორიული პოლიტიკისა და მისი შედეგების კონტექსტში.

აღნიშნული მიზნის მისაღწევად განისაზღვრა შემდეგი ძირითადი ამოცანები:

1. ცენტრალურ აზიაში საბჭოთა პერიოდის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის თავისებურებების შესწავლა და მათი გავლენის შეფასება თანამედროვე სახელმწიფო საზღვრების ფორმირებაზე;
2. ტერიტორიული დავების გამომწვევი ისტორიული, ეთნიკური და სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორების იდენტიფიცირება;
3. პოსტსაბჭოთა პერიოდში საზღვრების დელიმიტაციისა და დემარკაციის პროცესების ანალიზი;
4. რეგიონში არსებული ძირითადი კონფლიქტური კერების კვლევა და მათი დინამიკის შეფასება;
5. რესურსებზე (განსაკუთრებით წყლისა და ენერგეტიკულ რესურსებზე) კონკურენციის გავლენის შესწავლა;
6. ტერიტორიული კონფლიქტების ესკალაციის თანამედროვე ტენდენციების ანალიზი (2000–2022 წწ.);

კვლევის მეთოდოლოგიური საფუძველი ემყარება ისტორიული მეცნიერების პრინციპებს: ისტორიზმს, ობიექტურობასა და წყაროთა კრიტიკულ ანალიზს. ნაშრომში გამოყენებული იქნება შემდეგი ძირითადი მეთოდები:

ისტორიულ-ანალიტიკური მეთოდი. გამოყენებული იქნება ტერიტორიული დავების გენეზისის შესასწავლად, განსაკუთრებით საბჭოთა დელიმიტაციის პროცესის რეკონსტრუქციისა და მისი შედეგების შეფასებისთვის. აღნიშნული მეთოდი უზრუნველყოფს მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების გამოვლენას ისტორიულ მოვლენებსა და თანამედროვე რეალობებს შორის.

შედარებითი-ისტორიული მეთოდი. გამოყენებული იქნება ცენტრალური აზიის სხვადასხვა რეგიონსა და სახელმწიფოში არსებული ტერიტორიული დავების შედარებისთვის, რაც შესაძლებელს გახდის საერთო კანონზომიერებებისა და სპეციფიკური თავისებურებების იდენტიფიცირებას.

შემთხვევის შესწავლის (Case Study) მეთოდი. კვლევის ფარგლებში დეტალურად გაანალიზდება კონკრეტული ისტორიული შემთხვევები, განსაკუთრებით ფერგანის ველის რეგიონში არსებული საზღვრისპირა დაპირისპირებები, რაც უზრუნველყოფს თეორიული დასკვნების ემპირიულ გამყარებას.

წყაროთმცოდნეობითი ანალიზი. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა პირველადი წყაროების კრიტიკულ შეფასებას, მათ შორის საარქივო დოკუმენტების, ოფიციალური აქტების, სტატისტიკური მონაცემებისა და კარტოგრაფიული მასალის გამოყენებას.

ისტორიოგრაფიული ანალიზი. განხორციელდება არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის სისტემური განხილვა, სხვადასხვა ავტორის ხედვებისა და ინტერპრეტაციების შედარება.

კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იქნება როგორც პირველადი, ასევე მეორადი წყაროები, რაც უზრუნველყოფს კვლევის სანდოობას, ობიექტურობასა და მეცნიერულ ღირებულებას. მეთოდოლოგიური მრავალფეროვნება და კომპლექსური ანალიზი ქმნის საფუძველს ცენტრალურ აზიაში ტერიტორიული დავების სრულყოფილი ისტორიული შესწავლისათვის და მიღებული შედეგების სამეცნიერო ვალიდურობის უზრუნველსაყოფად.

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა

თარიღი: